

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

منشور هنر

کارگروه هنر

۱۳۹۲

توضیحات انتشار سند را در انتهای سند ملاحظه فرمائید.

فهرست

۱	..... فهرست
۳	..... معرفی اعضای کارگروه
	Error! Bookmark not defined. ..... سخن مسئول و اعضاء کارگروه
۵	..... فصل ۱- اهداف آرمانی مدرسه حکمت در حوزه هنر
۵	..... فصل ۲- شعارهای کلیدی مدرسه حکمت در حوزه هنر
۶	..... فصل ۳- خصوصیات مطلوب شاگردان مدرسه حکمت
۶	..... فصل ۴- زمینه های فعالیتهای هنری در مدرسه حکمت
۷	..... فصل ۵- دکترین و مشی مدرسه حکمت در حوزه هنری (فلسفه، رویکرد، فرایند و سازوکار تعلیم و تربیت)
۱۱	..... فصل ۶- بسترهای ضروری مدرسه در حوزه هنر
۱۱	..... فصل ۷- پروژه های محوری، و پروژه ها و فعالیتهای قابل انجام در حوزه هنر
۱۲	..... فصل ۸- مشی ارزیابی در حوزه هنر
۱۲	..... فصل ۹- غرفه ها
۱۳	..... فصل ۱۰- گواهینامه ها و سطوح آن
۱۶	..... فصل ۱۱- گره های اصلی گراف موضوعات آموزشی در حوزه هنر
۱۶	..... فصل ۱۲- منابع در دسترس در حوزه هنر
۱۷	..... فصل ۱۳- چشم انداز مدرسه حکمت در حوزه هنر
۱۸	..... فصل ۱۴- برنامه عملیاتی حوزه هنر در سال ۹۲-۹۳

معرفی اعضای کارگروه

مسئول کارگروه: زینب تیرگر

همکار عضو کارگروه: مجتبی پنبه کار، مهدیه قربان نژاد

مشاور کارگروه: آقای اردوان مجیدی

ضمناً کارگروه از زحمات عزیزانی که اعضای کارگروه را به شکلهای مختلف یاری نموده اند، تشکر می کند.

پیشگفتار: سخن مسئول و اعضاء کارگروه

" هنری که در قالب نگنجد ماندگار نیست "

هنر یکی از اساسی ترین و مهم ترین ابزار در تعلیم و تربیت انسان به شمار می رود و این امر مهم در دانش آموزان نقش اساسی را ایفا می کند و می تواند در شکل گیری شخصیت دانش آموز تاثیر گذار باشد. هنر یک کشور نشان دهنده ی آداب و رسوم آن مرزوبوم است که احساسات و عواطف درونی یک دانش آموز را نشان می دهد.

یک هنرمند در عرصه هنر خود باید پذیرای هر نوع تفکری از جنس جهان خود باشد . آغاز هنر جدا شدن از دنیای عادت به دنیای ناشناخته هاست و نگاه کردن در عرصه گشوده دیدن و دریافتن آن چیزی است که می خواهد خود را با تمام آشکار بودنش پنهان کند. رنگ ها و خط های قوی یک هنرمند گویای تسلط او بر لهجه های گوناگون هنر نقاشی است. بعضی از رنگ ها مفاهیمی چون روشنی ، شادمانی و امیدواری داشته و بر سلامتی روح و روان آدمی تاثیر دارد. یکی از محققان عرصه هنر، پس از پژوهشی به این نتیجه رسید که رنگ های زرد، زرد متمایل به سبز، پرتقالی و آبی روشن در کودکان تاثیر بسزایی داشته است.

فضای آموزشی و پرورشی مدرسه حکمت در صدد آماده کردن بستری است که بتواند فرهنگ هنر اصیل ایرانی را بعد از گذراندن دوره های مختلف در درون دانش آموز نهادینه کند.

بدیهی است که دانش آموز با چنین تلاش هایی به جایگاه اصلی هنر که به عنوان سرمایه اصلی ایرانیان است دست پیدا کند .

" آنچه در هنر اساس زیبایی است، راستی و درستی است "

" هنر کوششی برای ایجاد زیبایی است "

فصل ۱- اهداف آرمانی مدرسه حکمت در حوزه هنر

- فراهم زمینه تربیت ذوق هنری در دانش آموزان
- ارتقاء ادراکات قلبی دانش آموزان و دستیابی به قدرت درک عواطف و احساسات مختلف
- فراهم کردن بسترهای درگیر شدن دانش آموزان در فعالیتهای هنری در زمینه های مختلف به صورت آزادانه، برای زمینه سازی بروز استعدادهای نهفته، و کشف زمینه استعدادها و علاقه آنان
- آشنایی با طبیعت به عنوان منبع الهام آفرینش های هنری
- آشنایی با رشته های (نقاشی ، کاردستی ، نمایش و موسیقی)
- آشنایی مقدماتی با ابزار و مواد هر یک از رشته های هنری (در کار دستی باید چسب و قیچی را بشناسد)
- آشنایی با میراث فرهنگی و هنری دانش آموزان
- توسعه مهارت های حرکتی برای کاربرد مواد و ابزار ساده هنری در انجام دادن فعالیت ها ضروری است.
- توانایی بیان افکار و احساسات در قالب هنری
- توسعه مهارت های اجتماعی (فعالیت های گروهی در نقاشی، کاردستی، سرود ها و بازی های نمایشی در برقراری ارتباط به دانش آموز کمک می کند)
- تمایل به کسب تجربه دانش آموز در رشته های مختلف هنری
- توجه دانش آموز به حفظ میراث فرهنگی و احترام به هنرمندان
- توجه به توانایی های خود و کسب اعتماد به نفس
- توجه به حفظ آثار هنری خود و دیگران
- دانش آموز بتواند از حواس های پنج گانه ی خود در خلق یک هنر به درستی استفاده کند(بینایی ،بویایی، چشایی ، لامسه و حسی)
- تهیه کردن پوشه کار توسط دانش آموز: که تلاش ها و رشد و پیشرفت دانش آموز را در کارهای هنری نشان می دهد.
- کشف استعداد دانش آموز در زمینه های ادبی
- آمادگی بستر و مکانی مناسب برای درک بیشتر لذت ادبی و هنری

فصل ۲- شعارهای کلیدی مدرسه حکمت در حوزه هنر

- چشم زیبا بین (نگاه دانش آموزان برای تشخیص زیبایی ها تقویت شده، و دانش آموزان قدرت تشخیص زیبایی ها را پیدا می کنند)

- سخنان هنرمندانه بگوئیم
- هنر یاد بهشت است
- هنر و دانش برگزیده ترین و بزرگوارترین انسان ها را به هم مرتبط می سازد
- هنر قدرت و توانایی نیست بلکه تسلائی خاطر است
- هنر را نمی توان با سفارش پدید آورد
- تمام هنرها برادران یکدیگرند
- هنر کلید فهم زندگی است
- هنر زیور بشر است و بشر زیور جهان
- آنجا که طبیعت می ایستد هنر آغاز می شود

فصل ۳- خصوصیات مطلوب شاگردان مدرسه حکمت

- علاقه مندی به مشاهده کارهای هنری، و نگاه کردن با حوصله، و لذت بردن از مشاهده کردن کارهای زیبا،
- تمایل به بروز احساسات خود در کارهای هنری،
- احترام قائل شدن به کارهای هنری و هنرمندان،
- نداشتن واکنش از انجام کارهای هنری، عدم رفتارهای کلیشه ای و مقید گونه در فعالیت هنری، و آزاد ساختن خود در خلق یک اثر هنری
- نمود دادن احساسات و عواطف خود در خلق یک اثر هنری
- آشنایی با تجربیات هنری و زیباشناسی و تاثیر آن در فرایند یاددهی و یادگیری
- ایجاد سرگرمی سالم و لذت بخشیدن به دانش آموزان
- آشکار شدن ترس درونی دانش آموز از طریق نقاشی و رفع مشکلات روحی و روانی دانش آموز
- ارتباط برقرار کردن با دنیای بیرون (که در این قسمت سه بخش یعنی دست، چشم و مغز فعالیت دارد)
- شناخت محیط و فضای زندگی
- آشنای شدن با میراث گذشتگان و هنرمندان ایرانی

فصل ۴- زمینه های فعالیت های هنری در مدرسه حکمت

- در مدرسه حکمت، حتی الامکان شرایط فعالیت هنری در این زمینه ها فراهم می شود
- نقاشی
  - خوشنویسی ریز و روان نویسی (زمینه مواد)

- خوشنویسی درشت
- سفالگری
- عکاسی
- پوستر
- کاریکاتور
- انیمیشن
- مجسمه سازی
- کاشی گری
- نقاشی با شن
- کار با رنگ روغن و آبرنگ
- هنر های تجسمی (طراحی و نقاشی)
- سرود (گروه خوانی و تک خوانی)
- هنر های دستی (گل آرایی و گل کاری)
- هنر های نمایشی (سینما و تئاتر)
- کاردستی

فصل ۵- دکترین و مثنوی مدرسه حکمت در حوزه هنری (فلسفه، رویکرد، فرایند و سازوکار تعلیم و تربیت)

هنر یکی از اساسی ترین و مهم ترین ابزار در تعلیم و تربیت انسان به شمار می رود و این امر مهم در دانش آموزان نقش اساسی را ایفا می کند و می تواند در شکل گیری مقوله ای که امروزه از آن تحت عنوان هنر یاد می شود، عرصه وسیع و بی کرانی از آفرینش های زیبا، بدیع و ماندگار بشری است که عشق، دستمایه پدید آوردن آن و نوعی زیبایی دلنواز و آرام بخش، صورت ظهور آن است. هنر نه یک موضوع بلکه مجموعه ای از پدیده های گوناگون است و زیبایی، توازن و هماهنگی آن با نیاز های فطری بشری سبب شده است که انسان عصر ماشین از آن به منزله غذای روح یاد کند. نقاشی، خط، شعر، موسیقی، تئاتر، معماری، حکاکی، نقش آفرینی بر تار و پود نخ ها، فیلم و عکس و... به مثابه بخشی از عرصه هنر، دست آویزی برای هنرمند است تا به کمک آن، به بیان زیبا و لطیف اندیشه و احساس پردازد و آن را جاودانه کند.

مقوله هنر و عشق به آن محدود به مکان و زمان خاصی نیست و انسان در هر لحظه از زندگی خویش در پی آن است که با زیبایی های هستی ارتباط برقرار کند، اما این مقوله تا زمانی است که انسان بخواهد، خود به این مقوله پردازد و به آموزش هنر و تربیت هنر در قبال دیگران کاری نداشته باشد، چون این مقوله بسیار حساس بوده و نیازمند تلاش و کوشش فراوان در جهت شناخت ابعاد مختلف آن می باشد، در این راستا یکی از مکان هایی که می تواند نقش بسزایی در پرورش روحیه هنر در انسان و

تربیت هنری داشته باشد مدارس هستند، در مدارس ما، از مجموعه فعالیت هایی که در مقوله هنر قرار می گیرد، بیشتر به نقاشی، کاردستی و خط به طور رسمی پرداخته می شود. شاید یکی از دلایل این باشد که در محدوده برنامه رسمی و زمان بندی شده مدارس، قادر به ارائه تمام مجموعه عوامل این عرصه پهناور نیستیم و از طرفی هدف از آموزش هنر تربیت متخصص فن و خالق آثار هنری نیست. بلکه هدف اصلی همان پرورش حس زیبایی شناختی و ذوق و خلاقیت در کودکان است. به همین دلیل کارگروه هنر سعی دارد ابتدا با ارائه مقدمه ای در این بخش ابعاد هنر و تربیت هنری را مشخص نموده و راهکارهایی در خصوص ارتقاء این مقوله در مدرسه پیشنهاد نماید:

طبق نظریه روان شناسان تربیتی، کودک خیلی زود (در حدود ۲سالگی) با خط خطی کردن به بیان احساسات خود می پردازد و به تدریج و با تکامل و هماهنگی بیشتر بین چشم و دست و مغز با استفاده بیشتر از خط ها و نقطه ها محیط خود را گاه آنچنان که هست و گاه آن چنان که خود درک می کند یا دوست دارد که باشد، تصویر می کند. به عقیده این روان شناسان، نقاشی های کودکان آینه احساسات و اندیشه و دنیای پیچیده آنهاست و با استفاده از نقاشی های کودکان و تعبیر و تفسیر علمی و دقیق آن می توان به نیازها و مشکلاتشان پی برد و برای رفع مسائل آنان اقدام کرد. که این موضوع می تواند به عنوان نقطه شروع توجه به هنر و تربیت هنری در نظر گرفته شود، در این راستا تربیت هنری را به عنوان رشد آگاهی و حساسیت نسبت به ویژگی های زیبایی شناسانه اشیا و پدیده ها تعریف می کنند. که می توان براساس این تعریف هنر را در چند بخش خلاصه نمود:

اشیا و پدیده ها

ویژگی های زیبایی شناسانه

حساسیت

رشد

۱. **اشیا و پدیده ها:** منظور از این مفهوم، موضوعات، اشیا و پدیده ها و وقایع قابل مشاهده و ادراک می باشد. در واقع یکی از ویژگی های مهم قلمرو زیبایی شناسی حضور و وجود حتمی و عینی پدیده ها می باشد. این پدیده ها یا چیزها می تواند یک قطعه موسیقی، یک مجسمه، یک ساختمان، یک نقاشی، یک تئاتر و یک قطعه شعر باشد. همچنین این عنصر می تواند ناظر بر اشیا و وقایع طبیعی مثل ساحل دریا، رودخانه یخی، یک گل یا اشیای مصنوعی و دست ساز انسان مانند کارخانجات، اتومبیل و ... یا وقایع و رویدادهای انسانی مانند مراسم و آیین های مذهبی و ... باشد.

۲. **ویژگی های زیبایی شناسانه:** مجموعه خصایص و ویژگی های محسوس و ادراک شدنی که منتقل کننده یک احساس و نشانگر یک حالت تجلی یافته و بیانگرایانه می باشند، تحت عنوان ویژگی های زیبا شناسانه قرار می گیرند. در واقع آثار هنری ممکن است دارای ویژگی ها و کارکردهای دیگری مانند کارکردهای اجتماعی، مالی، سیاسی، روان درمانی و حتی جسمانی باشند ولی آنچه که در تربیت هنری حائز اهمیت است ویژگی ها و خصایص زیبایی شناسانه آثار هنری است نه ویژگی های دیگر آن. بنابراین آنچه که در تربیت هنری حائز اهمیت

است این است که اولاً این ویژگی های زیبایی شناسانه در هنر دقیقاً مشخص و مورد بررسی قرار گیرند و ثانیاً جهت گیری های اصلی در آموزش هنر، معطوف به آموزش این ویژگی ها باشد.

۳. حساسیت هنری، زیبایی شناسانه: توانایی برقراری ارتباط و تعامل فعال و تجربه کردن ویژگی های زیبایی شناختی، حساسیت هنری نام دارد. در واقع هر فرد معمولی و عادی خود دارای توانایی و قابلیت تجربه کردن ویژگی ها و خصوصیات زیبایی شناسانه اشیا و پدیده های مختلف می باشد. البته برخی از افراد دارای توانایی های غیر معمول و خارق العاده ای جهت تجربه کردن در یک طریق و مسیر زیبایی شناسانه هستند.

۴. رشد اداراکات و گرایشات هنری: این عنصر بر آموزش و پرورش قابلیت های مربوط به شناخت و حساسیت نسبت به ویژگی های هنری و زیبایی شناختی اشیا و پدیده های مختلف تاکید می کند. به عبارت دیگر این وظیفه اصلی نظام های آموزشی است که از طریق تربیت هنری، درصدد رشد دادن و شکوفا کردن قابلیت ها و حساسیت های هنرمندانه دانش آموزان باشند

با توجه به مطالبی که بیان شد، می توان دریافت که در تعریف و تبیین قلمرو و تربیت هنری بالاخص زیبایی شناسی، ابعادی مانند موارد زیر مورد نظر و تاکید می باشد و باید به عنوان دکترین کلی در حوزه هنر مدنظر داشت:

۱. رشد قابلیت های خلاقانه دانش آموزان: سعی شود در حوزه هنر و تربیت هنری بر پرورش قابلیت های خلاقانه در کودکان توجه ویژه ای شود، زیرا بر اساس شواهد گوناگون شاهد آن بودیم که بسیاری از هنرمندان عصر ما و یا هنرمندان دوره های گذشته انسان هایی خلاق بوده اند و توانسته اند مشکلات زمان خویش را درک کرده و برای آن راه حلی هرچند در توان خویش ارائه دهند، البته توجه به این نکته مستلزم آن است که هنر را در مدارس فقط محدود به کشیدن چند خط بر دفتر دانش آموزان و یا محدود به ساعات مشخصی از آموزش کلاسی و یا محدود به حوزه های خاصی از زندگی کودکان ندانیم چراکه در این صورت برای آن حد و مرزی مشخص کرده ایم و این در حالی است که هنر حد و مرز نمی شناسد. به همین دلیل باید در مدرسه همیشه حس کنجکاوی دانش آموزان را تحریک نمود و به آنان خطوط اصلی را نشان داد و آنان را برای ادامه دادن این خطوط راهنمایی کرد، و سوالاتی نظیر اینکه: چه حسی به این موضوع دارید؟ اگر شما جای فلانی بودید؟ چرا باید به این موضوع اهمیت داد و به آن توجه نمود مطرح شود؟

۲. ادراک حسی عمیق و دقیق نسبت به پدیده های هنری و پرورش و به کارگیری حواس مختلف: یکی از مقوله هایی که در هنر همیشه مطرح بوده و از جایگاه ویژه ای نیز برخوردار بوده است، استفاده از حواس چندگانه در راستای اهداف هنری است، که این استفاده بسته به نوع هنری که فرد در آن تبحر دارد می تواند متفاوت باشد، البته این بدان معنی نیست که دیگر حواس هنرمند خوب کار نمی کند، در این راستا و با توجه به این نکته، در مدرسه باید سعی شود روی حواس دانش آموزان و استفاده مفید از آن اقدامات لازم صورت گیرد، تا دانش آموزان بتوانند علاوه بر اینکه دقت نظر و تمرکز خویش را در استفاده از حواس خویش بالا ببرند، به ارزش و جایگاه بسیاری از چیزها که قبل از این به آن توجه نمی کرده اند پی ببرند.

۳. کسب آگاهی غنی و رشد یابنده از تجارب بصری: علت آنکه دوباره بر تجارب بصری در اینجا تاکید شده است، که شاید مهمترین بخش در هنر، دیدن اطراف و استفاده از تجارب بصری در خلق آثار هنری است، کودک وقتی در کلاس در حال نقاشی است و معلم از او می خواهد که نقاشی در مورد موضوعی آزاد بکشد، کودک غالباً آنچه را می کشد که دیده است تا چیزی را بکشد که شنیده و یا حس کرده باشد، پس معلمان در مدارس باید سعی و تلاش مضاعفی را برای پرورش این حس در کودکان انجام دهند.
۴. پرورش حس اعتماد به نفس در ساخت و آفرینش پدیده‌های هنری: شاید بسیاری از ما انسان‌ها دارای توانایی‌های بالقوه‌ای در زمینه‌های مختلف باشیم، اما آنچه که می تواند در بالفعل کردن ای توانایی‌ها بسیار مهم باشد داشتن حس اعتماد به نفس است، به همین دلیل باید معلمان سعی کنند در خصوص پرورش حس هنری در دانش آموزان و به ویژه در تربیت هنری به این نکته کاملاً توجه داشته باشند و دانش آموزان در پرورش حس اعتماد به نفس یاری کنند.
۵. شناخت و ارزش گذاری نقادانه: یکی دیگر از مباحثی که در حوزه هنر و تربیت هنری حائز اهمیت است توجه به مقوله نقادی و شناخت نقادانه امور و پدیده هاست، از این رو معلمان باید دانش آموزان را افرادی منقد به بار آورند تا بتوانند دیدی متفاوت به جهان و پدیده‌های اطراف خویش داشته باشند
۶. کسب مهارت‌های مربوط به تخیل: از لازمه‌های تربیت هنری پرورش حس تخیل در دانش آموزان است، چون هنرمند در بسیاری از موارد در خصوص مباحثی حرف می زند و یا صحبت می کند و یا به خلق آثار هنری می پردازد که ناشی از تخیل هنرمند است، به همین دلیل در مدارس باید سعی شود، روی قوه تخیل دانش آموزان تاکید شود و آن را پرورش دهند، که این امر می تواند به روش‌های مختلفی صورت پذیرد البته باید سعی شود که در این حوزه افراطی صورت نپذیرد.
۷. شناخت و فهم تاریخی، فرهنگی و بین فرهنگی: شناخت مسائل فرهنگی و تاریخی از اهمیت والایی در تربیت هنری برخوردار است، لذا باید توجه دانش آموزان را در این مقوله‌ها جلب نمود و راههای درست توجه به این مباحث را به آنان نشان داد تا به بیراه نروند.
۸. رشد حساسیت دانش آموز نسبت به ویژگی‌ها و ابعاد زیبایی شناختی پدیده‌های مختلف: داشتن حساسیت و حساس بودن به محیط پیرامون و پدیده‌های موجود در آن چه از نظر فرهنگی، سیاسی، تاریخی، دینی و مذهبی در پرورش و تربیت هنری بسایر حائز اهمیت است که این کار را مربی می تواند با استفاده از روش‌های مناسب در کلاس درس به پیش ببرد.
۹. برقراری ارتباط و تعامل فعال در ارتباط با پیرامون خویش: مقوله دیگر را که باید در تربیت هنری و به ویژه در محیط کلاس توجه شود آن است که دانش آموزان بتوانند یک تعامل مناسبی را با محیط اطراف خویش برقرار کنند تا بتوانند درک درستی را از پیرامون خویش پیدا کنند.

۱۰. ایجاد فضایی که کودکان به دور از معیارها و چارچوب های بزرگسالان آزادانه تخیل و اندیشه کنند و حواس آنها تقویت شود و ظرفیت های نهفته هوش و تفکر آنها پرورش یابد و احساسات آنها توسعه پیدا کند
۱۱. کمک به تحقق اهداف آموزش و پرورش با استفاده از هنر: در مدرسه باید سعی شود که در لابلاي مباحث هنری اهداف آموزش و پرورش نیز پوشش داده شود تا خدشه ای به روند آموزش کودکان در بخش های مختلف وارد نشود
۱۲. آشنایی مقدماتی با ابزار و مواد هر یک از رشته های هنری: یکی دیگر مباحثی که باید حتما در کلاس درس به آن توجه شود، مقوله آشنایی دانش آموز با رشته های مختلف موجود در هنر است دانش آموزان شاید آشنایی خاصی در خصوص رشته موجود در هنر نداشته باشند که آشنا کردن آنان ممکن است باعث ایجاد علاقه در آنان و به فعل در آمدن استعدادهای نهفته آنان در حوزه هنر گردد.
۱۳. تمایل به ابراز افکار، علایق و احساسات: از دیگر مباحثی که باید حتما در تربیت هنری مورد توجه قرار گیرد، تشویق دانش آموزان به بیان افکار و عقاید خویش است، دانش آموزان باید یاد بگیرند که به شیوه های مختلف و صحیح احساسات و عواطف خویش را بروز دهند که یکی از بهترین راهها مقوله هنر می باشد.
۱۴. تمایل به مشارکت در فعالیت های هنری گروهی: همانطور که به نظر می رسد هنر بیشتر جنبه فردی دارد، باید سعی شود در این حوزه از فعالیت های گروهی در کلاس استفاده شده تا روح فعالیت گروهی در دانش آموزان زنده نگه داشته شود.

فصل ۶- بسترهای ضروری مدرسه در حوزه هنر

برای رشد و ارتقاء خصوصیات مطرح شده در زمینه هنر، وجود بسترهای زیر در فضای مدرسه ضروری است:

- نقاشی های دیواری در محوطه مدرسه
- تابلویی برای نصب نمونه آثار هنری برجسته در یک حوزه به صورت متناوب، به گونه ای که دانش آموزان طی هر هفته، با یک سبک از آثار هنری آشنا شوند (مثلا یک هفته آثار نقاشی ون گوگ، یک هفته نقاشی های استاد فرشچیان، یک هفته مینیاتورهای استاد کمال الملک، یک هفته تابلوهای خط استاد اسرافیل شیرچی، یک هفته عکسهایی از عکاسان برجسته در زمینه طبیعت و نظایر آن). آثار مربوطه بصورت پرینت نصب می شود، و پس از نمایش یک هفته ای، در کاور قرار گرفته و در کلاسوری که در کتابخانه قرار می گیرد، در معرض استفاده به صورت ارجاع دانش آموزان باقی خواهد ماند.
- میز نقاشی، به صورتی که دانش آموزان بتوانند به صورت دائمی در هر لحظه که اراده کنند، در گوشه ای از سالن به نقاشی مبادرت کنند،
- میز نقاشی شن
- آماده کردن وسایل ابتدایی خوشنوسی (قلم ، جوهر ، برگه گلاسه)
- نصب یک تابلوی خاص با مجوریت کارهای هنری (حکمت نامه ، خوشنویسی ، نقاشی)

- آماده سازی وسایل پخش فیلم های هنری در ساعات خاصی از روز یا هفته (نقاشی های پیکاسو ، خوشنویسی استاد صادق زاده و کاریکاتور استاد حسین صافی)
- هنرهای تاثیر گذار از هنرمندان بزرگ در مدرسه به صورت عمومی فرا گرفته شود (همانند طنزهای عبیدزاکانی)
- معرفی آثار هنرمندان و تحقیق و پژوهش در مورد آن اثر
- برگزاری کارگاه های تخصصی هنر توسط شخصیت های خاص هنری (غرفه خوشنویسی)
- برگزاری مسابقات در سطح های مختلف هنری

فصل ۷- پروژه های محوری، و پروژه ها و فعالیتهای قابل انجام در حوزه هنر

برای تحقق اهداف تعیین شده در حوزه هنر، پروژه های زیر به عنوان پروژه های محوری مدرسه حکمت در این حوزه تعریف شده، و باید به صورت دائمی فعال باشند:

۱. نقد آثار هنری: از جمله مباحث مهمی که در حوزه تربیت مطرح می باشد پرورش دید انتقادی در دانش آموزان است، لذا از سازوکارهای مهم در این راستا نقد آثار هنری، در پروژه هایی که با شرکت دانش آموزان صورت می گیرد می باشد و باید جنبه های مختلف آثار هنری از جمله (نقاشی، کاردستی و.....) مورد بررسی قرار گیرد تا دانش آموز در این حوزه بتواند تقویت شود.
۲. نقاشی ساختمان: در این فعالیت یک نوع شور و نشاط در میان دانش آموزان ایجاد می شود که ممکن است تمایل زیادی به شرکت در کارگروه هنر نداشته باشد ولی باعث علاقه مندی دانش آموز می شود (که این فعالیت می تواند به صورت فردی و گروهی باشد)
۳. نظر خواهی از دانش آموزان: در این مقوله تزئین کلاس و سالن در مراسم و جشن ها صورت می گیرد که همین امر می تواند علاقه و جذابیت را در دانش آموزان ایجاد کند.
۴. بازی با عروسک
۵. بازدید از موزه های هنری
۶. برگزاری مسابقات (خطاطی، نقاشی، خوشنویسی و ....)
۷. درگیری دائمی دانش آموز در غرفه های هنری
۸. کشیدن بهترین نقاشی یا طراحی از حکایت و داستان های ادبی و شخصیت آن (مثنوی، گلستان و شاهنامه)
۹. برگزاری مسابقات نقاشی برای اعیاد و جشن ها (۲۲ بهمن، درخت کاری، هوای پاک و ....)

فصل ۸- مشی ارزیابی در حوزه هنر

۱. ارزیابی دانش آموز از طریق کارها و خروجی هایی که در زمینه هنر انجام می دهد.

۲. ارزیابی معلم از دانش آموز: این ارزیابی به صورت مستقیم و غیر مستقیم صورت می گیرد. در ارزیابی مستقیم معلم سعی می کند ارزیابی خود را براساس کارهای انجام شده توسط دانش آموز انجام دهد اما در ارزیابی غیر مستقیم معلم سعی می کند به صورت غیر محسوس به روند رشد حضوری دانش آموزان نظارت کند تا بتواند درک مناسبی از جایگاه دانش آموز داشته باشد.
۳. ارزیابی دانش آموز از دانش آموز: در این روش سعی می شود که از دانش آموزان برای نظارت بر کار دیگر دانش آموزان استفاده شود.
۴. ارزیابی دانش آموز از خودش: سعی می شود دانش آموز از خودش ارزیابی به عمل آورد یا در واقع خودش به اثرش نمره ای دهد.
۵. ارزیابی دانش آموزان از طریق دیگران: این ارزیابی می تواند توسط خانواده ها، بازدیدکودکان و دوستان صورت پذیرد.

فصل ۹- غرفه ها

فصل ۱۰- گواهینامه ها و سطوح آن

در مدرسه حکمت در حوزه هنر این گواهینامه ها تعریف شده، و به دانش آموزان دارای شرایط داده می شود، تا موجب تحریک انگیزه آنان برای ارتقاء، و نیز شناسائی سطوح توانمندیهای آنان گردد^۱.

- گواهینامه خوشنویسی ریزقلم
- سطح خوانا
- اندازه واژه ها و کلمات در تمام نوشته تقریباً یکسان است. (قابل قبول) (خوانا نویسی فارسی)
- واژه ها در کلمات به صورت عمومی متناسب و یکسان است. (قابل قبول) (خوانا نویسی فارسی)
- نقطه ها در جای مناسب قرار دارد. (قابل قبول) (خوانا نویسی فارسی)
- سطح زیبا
- گواهینامه

گواهینامه نقاشی

- سطح الف
- خوب نقاشی کردن

^۱- در شرایط احراز هر یک از گواهینامه ها، عبارت داخل پرانتز اول، سطح حداقل قابل قبول برای این معیار است. عبارت داخل پرانتز دوم، عنوان گره گراف موضوعات آموزشی و عنوان سازوکار آموزشی است، که این معیار در آن تعریف شده است.

- رنگ آمیزی تمیز و در یک جهت باشد.

سطح ب

- موضوع را به خوبی نشان دهد.
- از تمام فضای کاغذ به خوبی استفاده کند.
- ترکیب بندی مناسب داشته باشد.

سطح ج

- فضا را در نقاشی به خوبی معرفی کند.
- اصل پرسپکتیو (عمق نمایی) را رعایت کند. (در سطح خود)
- در نقاشی، برای ایجاد سوژه و تصویر از خلاقیت خود استفاده کند.

سطح د

- برای موضوع نقاشی، انتخاب خوب و هنرمندانه ای داشته باشد.
- دانش آموز بتواند به شکل های ساده ی اطراف خود نگاه دقیق و هنرمندانه داشته باشد.
- شکل را به یک اثر زیبای هنری تبدیل کند.
- در نهایت یک اثر نقاشی کامل را خلق کند.
- هنر آموزی که به این مرحله از خلق اثر نقاشی برسد می تواند گواهینامه نقاشی ممتاز دریافت کند.
- (لازم به ذکر است که هر یک از دانش آموزان می توانند موارد یاد شده بالا را با تکنیک های آزاد مانند مداد رنگی، پاستل، گواش و .... انجام دهند که این بستگی به علاقه و استعداد و نیاز خود دانش آموز دارد.)

گواهینامه طراحی

سطح الف

- دانش آموز بتواند مدل را تا اندازه ممکن (از نظر تناسبات، ترکیب بندی) به تصویر بکشد.
- دانش آموز سایه روشن را تا حدودی بشناسد و بتواند آن را اجرا کند.

سطح ب

- دانش آموز بتواند مدل را به خوبی ببیند و روشی مناسب در جهت طراحی از مدل انتخاب کند و سایه روشن و کنتراست (تضاد تیرگی - روشنی) را به خوبی اجرا کند.

سطح ج

- دانش آموز با توجه به شناختی که از نور و سایه روشن به دست آورد، می تواند تصاویر ذهنی و طراحی هایی با موضوعات مورد نظر خود، بیشتر به همان روش طراحی که در سطح دوم مطرح شده بود انجام دهد، ولی این بار به صورت ذهنی اجرا می کند. (لازم به ذکر است که این سطوح به ترتیب شامل مداد طراحی، ذغال و

آب مرکب می باشد که هر یک دارای همین گواهینامه هاست .

• گواهینامه عکاسی

۱. از نظر موضوع

الف : گزارشگری (روایی)

ب : هنری

۲. از نظر تکنیک

الف : با دوربین های مخصوص عکاسی

ب : با دوربین های موبایل

سطح الف

- دانش آموز بتواند اصول ترکیب بندی را به خوبی رعایت کند .
- دانش آموز بتواند زاویه مناسبی را انتخاب کند (قرار گیری مناسب سوژه در تصویر)

سطح ب

- رعایت کردن اصول عکاسی در سطح اول
- انتخاب سوژه های خاص و منحصر به فرد

سطح ج

- زاویه دید هنرمندانه با ترکیب بندی خاص
- ارتباط زیبا با طبیعت و اشیاء اطراف
- توجه به کنتراست (تضاد بین تیرگی روشنی) در کادر عکاسی
- ❖ لازم به ذکر است که عکس می تواند به صورت رنگی یا سیاه و سفید ارائه شود.

• گواهینامه خوشنویسی

سطح الف

- رعایت خط زمینه
- نگارش هریک از حروف در جای مناسب خود نسبت به خط زمینه
- دانش آموز بتواند فاصله بین کلمات را رعایت کند.

سطح ب

- رعایت ارتفاع و طول حروف الفبا در نگارش
- ابتدا و انتهای حروف به درستی روی خط زمینه قرار گیرد.

- سطح ج
- نوشتن صحیح دندانها و اتصال به حروف بعدی
- درست نویسی
- گواهینامه کاردستی

سطح الف

- کار با کاغذ و مقوا (درست کردن کاردستی به وسیله کاغذ و مقوا)

سطح ب

- درست کردن کاردستی با مواد بازیافت

سطح ج

- اثرگذاری خلاقیت دانش آموزان در تهیه کاردستی (درست کردن کاردستی به وسیله خلاقیت خودشان)

فصل ۱۱ - گره های اصلی گراف موضوعات آموزشی در حوزه هنر

در گراف موضوعات آموزشی در سما، تمام گره های این حوزه، تعریف شده و از طریق سر گره های زیر قابل

دستیابی هستند

- فعالیتهای هنری
- زیبایی
- هنر
- آموزش هنر
- فعالیت های هنری
- تربیت هنری

فصل ۱۲ - منابع در دسترس در حوزه هنر

در این حوزه منابع مهم زیر در دسترس است:

فایل افراد متخصص در دسترس در این حوزه:

[\server\edu_maindoc\workgroup\People_list.xls](#) کارگروه هنر\کارگروههای موضوعی

دایرکتوری منابع و موضوعات هنری:

[\server\general_resource\Art](#)

دایرکتوری منابع آموزشی و درس افزارهای هنر:

[\server\edu_resourc](#) هنر\موضوعی

دایرکتوری فیملهای مهم هنری:

دایرکتوری کتابهای مرجع در این حوزه:

نام کتابهای مرجع مورد ارجاع کلیدی در مدرسه در این حوزه:
خوشنویسی آقای صادق زاده، کتاب نقاش پیکاسو و....

سایتهای مهم مورد ارجاع در این حوزه:

دایرکتوری پوسترهای آموزشی قابل نصب در محیط مدرسه در ارتباط با این حوزه:
در اختیار گذاشتن اینترنت و سایت های مختلف هنری در نزد دانش آموزان برای آشنایی دانش آموزان با شخصیت ها و اثرهای هنری
در دسترس قرار دادن طرح ها و الگوهایی از اثرهای هنرمندان در نزد دانش آموزان
جمع آوری فیلم های آموزش هنر اعم از رشته های مختلف و دسترس قرار دادن آن برای دانش آموز به هر نحوی که آسان باشد.

فصل ۱۳ - چشم انداز مدرسه حکمت در حوزه هنر

- مدرسه حکمت، به حول و قوه الهی، با برنامه ریزی و تلاشی که به عنایت خداوند متعال توسط همکاران انجام می شود، طی سالهای آینده چشم اندازهای زیر را، در حوزه هنر محقق خواهد نمود:
- در بهار سال ۱۳۹۳، ان شاء الله مولفه های زیر در مدرسه محقق شده است:
    - دانش آموز بتواند به درک مناسبی از هنر دست پیدا کند
    - خانواده حمایت های اولیه برای پرورش و تربیت هنری را در دانش آموزان فراهم نماید
    - مریبان زمینه های مناسبی برای تربیت و پرورش هنری فراهم کند.
    - ساز و کار محیط مدرسه بستری مناسبی را برای تربیت هنری دانش آموز فراهم می کند
  - در بهار سال ۱۳۹۴، ان شاء الله مولفه های زیر در مدرسه محقق شده است:
    - دانش آموزان بتوانند هنر را به عنوان جزئی از زندگی خود قبول نمایند.
    - خانواده ها به طور فعال در پرورش و تربیت هنری دانش آموزان خود شرکت نمایند
    - مریبان علاوه بر فراهم آوردن زمینه های مناسب، بتوانند تربیت هنری را به عنوان جزئی از فرایند تدریس و آموزش در نظر بگیرند.

○ ساز و کار های محیطی طوری فراهم گردد که تربیت و پرورش هنری جزئی از فرآیند های عمومی مدرسه باشد

فصل ۱۴ - برنامه عملیاتی حوزه هنر در سال ۹۲-۹۳

برگزاری غرفه های هنری زیر طی نیمسال اول:

- سفالگری
- برگزاری کلاسهای زیر برای آموزش نقاشی و خطاطی برای مریان:
- هدفگذاری برای رسیدن متوسط خط دانش آموزان مدرسه به سطح "زیبا"، و رسیدن اکثریت دانش آموزان حداقل به سطح "خوانا"
- برگزاری جشنواره نقاشی پیوسته به مناسبت روز دانش آموز
- برگزاری غرفه های طراحی و نقاشی با روش های مختلف و جدید آموزشی برای دانش آموزان در سطح های مختلف
- مسابقات خشنویسی برای هر گروه (جوانه ها، پویندگان، جهادگران)
- برگزاری غرفه یا مسابقه خوشنویسی و نقاشی به صورت هم زمان (مثلا شعری از کتاب را به صورت خط خوش نوشته و حاشیه و طراحی آن را بزند)
- درست کردن کتاب هایی در گروه های سنی مختلف که خودشان نقلی ان را انجام دهند.
- آموزش و آمادگی دانش آموز در غرفه و شرکت در مسابقات مختلف بین دانش آموزی آموزش و پرورش
- برگزاری نمایشگاه بزرگ هنری با غرفه های مختلف
- گل آرای و نگهداری و هرس کردن درختان و گل ها و رنگ آمیزی جایگاه آن (باغچه) برای زیبایی محیط مدرسه و حفظ و نگهداری آن توسط خود دانش آموزان
- تشکیل غرفه ایی برای آشنایی دانش آموز با رنگ یا بازی با رنگ ها برای اینکه بتواند رنگ مناسب را برای جایی که در نظر گرفته انتخاب کند.
- تشکیل غرفه های نقاشی و دیگر هنرها با آموزش نرم افزار پاورپوینت، فتوشاپ

- ✓ این مستند بخشی از مستندات سیستم مدرسه حکمت است که برای استفاده عمومی منتشر گردیده است.
- ✓ این مستند میانی و در حال تحلیل و تدوین و ویرایش است و هنوز بخش هایی از آن تکمیل نشده است.
- ✓ مدرسه حکمت از دریافت نظرات، انتقادات، پیشنهادات شما استقبال می کند.
- ✓ در صورتی که تمایل دارید در تکمیل، ویرایش، به روزرسانی، آزمون، بکارگیری و ارائه بازخورد از بکارگیری این مستند همکاری نمایید. مدرسه حکمت از همکاری شما صمیمانه استقبال می کند.
- ✓ در این صورت می توانید موارد و نسخه های تکمیل شده یا بازخوردهای خود را با ذکر نام خود و تاریخ ویرایش در همین سایت بارگذاری نمایید تا توسط عموم قابل استفاده باشد.
- ✓ انتشار با ذکر مرجع آزاد است.
- ✓ استفاده از این سند رایگان است.